

Beleidsplan van het samenwerkingsverband van

Doopsgezinde gemeente Zaandam

Doopsgezinde gemeente Krommenie

Doopsgezinde gemeente Wormer –Jisp

Voor de periode van 2019 - 2026

Inhoud

Inleiding.....	2
Het Ambitiedocument.....	4
Uitwerking cluster 1: Liturgie en verkondiging, diaconaat en onderlinge zorg.....	5
Uitwerking cluster 2: Activiteiten naar binnen en naar buiten	6
Uitwerking cluster 3: Onze bijdrage aan de Zaanse Gemeenschap.....	7
Achterliggende structuur en afspraken	9

Inleiding

Vlak na het aantreden van Jaap Brüsewitz als adviseur en consulent en na het vertrek van Aly Meijer in september 2017 is er in de Zaanstreek een bijzonder proces op gang gekomen waarvan u hier het eindresultaat gepresenteerd krijgt. We stelden ons de belangrijke vraag waarom we anno nu, anno 2019, nog gemeente zouden willen zijn. We constateerden dat we belangrijke stappen hadden gezet naar meer samenwerking in activiteiten, gezamenlijke diensten en een gezamenlijk aangestelde predikant. Maar we moesten ook erkennen dat de basis van de samenwerking niet altijd even stevig bleek. En dat een fusie niet haalbaar was.

Vervolgens zijn we als eerste begonnen aan het leggen van een fundament dat zou dienen als uitgangspunt voor de verdere samenwerking. Dat leidde er op 10 juni 2018 toe dat we een gezamenlijk document aanvaardden, het Ambitiedocument, waarin we hetgeen wij willen als gemeente op heldere wijze uiteen hebben gezet. In één zin samengevat: Geloven is een werkwoord.

Vervolgens is er een voorbereidend team gevormd dat de opdracht kreeg om op basis van dit Ambitiedocument een beleidsplan te schrijven. Daarnaast kreeg het team de opdracht om voorstellen te doen voor de personele invulling. Welke mensen gaan ons helpen om dat wat we in het Ambitiedocument formuleerden te realiseren? Het team bestond uit Douwe en Hanneke van der Sluis, Ron Kuijpers, Kok Klever, Jaap Brüsewitz en Pieter Hartevelt. Deze laatste maakte na zijn vertrek als Pastoraal werker niet langer deel uit van het team.

De inhoud van dit beleidsplan is opgebouwd rond drie aandachtsvelden (clusters). Samen vormen zij het kader van het beleid dat we in onze samenwerking willen uitvoeren. Als zodanig vormen deze drie clusters samen ook het profiel op basis waarvan we beroepskrachten willen aantrekken.

Wat het personele aspect betreft: Het moge duidelijk zijn dat de werkzaamheden bij voorkeur door een team van twee personen zouden moeten worden verricht. Opdat zij elkaar versterken, aanvullen en ondersteunen. Ook gezien de geografische spreiding en het belang van elk van de centra van onze geloofsbeleving (de Vermaningen van Zaandam, Krommenie en Wormer, maar ook die van de Stichting Wormerveerse Vermaning alsmede de Kooger Vermaning) is een team van meer dan één persoon wenselijk en noodzakelijk. Gaandeweg het proces van de uitwerking van de clusters kwamen we tot de conclusie dat we voor de personele invulling zouden moeten zoeken naar mensen die meerdere jaren ervaring hebben in het werk van de gemeente en thuis zijn in de Doopsgezinde Broederschap, en dat we mensen zoeken die willen wortelen in de Zaanstreek. Bij onze oriëntatie op mogelijke kandidaten kwamen we al gauw tot de conclusie dat de situatie, wat betreft geschikte kandidaten, niet heel rooskleurig is. Dit omdat we ervaring en bereidheid om in ons werkgebied te willen wonen willen koppelen aan de wens dat het inmiddels twee jaar gaande proces niet onnodig stagneert door een inwerkperiode van nieuwe werkers. Dit bracht ons bij twee concrete kandidaten die voor velen in de gemeentes geen onbekenden zijn. Bij dit beleidsplan is een apart voorstel gevoegd met betrekking tot deze personele invulling.

Naast het hierboven geschetste proces is er in de ontwikkeling van het beleid van onze landelijke Broederschap een stap gezet waarbij dat wat wij in de Zaanstreek voor ogen hebben goed lijkt aan te sluiten. Namelijk het ontwikkelen van een regionaal verband van actieve kernen (gemeenten), die samen het dopers geluid in de regio handen en voeten gaan geven. De ADS denkt hierbij aan de aanstelling van regionale predikanten die mede door de ADS zullen worden begeleid en in een regio worden gedetacheerd. Deze regionale werkers zullen bij de ADS in dienst komen om daarmee duidelijk te maken dat het werk gebeurt onder verantwoordelijkheid van de gezamenlijke gemeenten en de ADS. Door dit model worden de afzonderlijke gemeenten uitgedaagd om op hun eigen locatie en streek het dopers geluid te laten klinken.

Als voorbereidend team willen we onze dankbaarheid uitspreken voor de grote deelname en betrokkenheid van de gemeenteleden bij de voorbereidende vertoevingen. Alsmede voor het vertrouwen en de steun vanuit de gemeenten die ons werk hebben gedragen. Zonder dat was dit resultaat er niet geweest. Met dit document is onze taak volbracht en kijken wij vol vertrouwen naar een toekomst, waarvan onderstaand de contouren worden geschetst.

Pasen 2019, een nieuw begin!

Het voorbereidend team:

Douwe van der Sluis

Hanneke van der Korst

Ron Kuijpers

Kok Klever

Jaap Brüsewitz

Het Ambitiedocument

Ambitiedocument van de Doopsgezinde Gemeenten in de Zaanstreek, waarin wij ons verlangen ten aanzien van geloof en gemeente onder woorden brengen.

Het verhaal, de plek en de mensen

Wij, leden van vier Doopsgezinde gemeenten in de Zaanstreek (Krommenie, Wormer/Jisp, Wormerveer en Zaandam) spreken uit dat

- Vanuit het Bijbels getuigenis en de Doperse traditie geloven een werkwoord is.
- Wij een gemeente willen zijn, die in wederzijdse betrokkenheid op elkaar wil zoeken naar verdieping van ons geloof, met gevoel en verstand.
- Wij met elkaar en de samenleving in gesprek willen gaan door inspirerend en uitnodigend te zijn voor alle generaties.
- De gemeente voor ons een platform is om dat gesprek op gang te brengen en te houden.
- Het gesprek altijd open, respectvol en niet dogmatisch zal zijn, zodat mensen elkaar in hun verscheidenheid durven te ontmoeten.
- Omzien naar elkaar en de wereld om ons heen een belangrijke pijler is.
- Onze gemeente ook een plek om te schuilen mag zijn voor allen die op verhaal willen komen.
- De traditie, waaruit we voortkomen als belangrijkste notie had en heeft, dat eenieder in alle vrijheid zelf zijn of haar geloof mag formuleren.

Voor onze ambitie is het nodig

- Dat onze structuren dienstbaar zijn aan de realisatie van ons verlangen en onze ambitie.
- Dat een team van mensen, denkers en doeners, wordt gevormd, die vrijwillig en in dienstverband de gemeente ondersteunen.
- Dat in het team kennis van de bijbel, de samenleving noodzakelijk is.
- Dat in het team een basale kennis aanwezig is van hedendaagse theologie.

Om dit verlangen en deze ambitie verder handen en voeten te geven spreken we uit dat

- Bestaande activiteiten verder uitgebouwd moeten worden in de geest van onze ambitie.
- We in onze diensten bepaalde elementen met de hierboven geschetste ambitie verder ontwikkelen, zoals verdieping van ons bidden, het bevorderen van een actieve participatie bij de muziek in de dienst en het zingen, een meer interactieve verkondiging door de open ruimte uitnodigend te maken. We kunnen denken aan een tweesporenbeleid waarbij de dienst op zondagmorgen geënt zal zijn op bestaande vormen en een tweede dienst of bijeenkomst op een ander moment die naar moderne maatstaven ingevuld zal worden, met meer ruimte voor muziek, poëzie et cetera.
- Leerhuizen en andere activiteiten toegankelijk zijn, ook buiten onze eigen kring.

- We beter willen luisteren naar vragen vanuit de samenleving, de zorgen die er zijn met betrekking tot de schepping en het verlangen naar vrede en verzoening. Ondersteuning bieden aan hen, jong en oud, die hun geloof verder willen ontwikkelen.
- Onze gebouwen meer open mogen zijn en uitnodigend om er naar binnen te gaan.

Uitwerking cluster 1: Liturgie en verkondiging, diaconaat en onderlinge zorg

Onze ambitie formuleert geloven als werkwoord. Dat wordt zichtbaar in de betrokkenheid op elkaar. Omzien naar elkaar en de wereld om ons heen is een belangrijke pijler. In de zondagse dienst willen we op verhaal komen. Door de verkondiging willen we gestimuleerd worden om ons persoonlijk geloof handen en voeten te geven.

We hebben uitgesproken dat dit betekent dat alle elementen van de zondagse samenkomst verdere verdieping behoeven. We willen hier actief in participeren. De Open Ruimte kan gebruikt worden voor een interactieve vorm van verkondiging. Ook andere (vrijere) invullingen van de zondagsdienst moeten mogelijk zijn.

Onderlinge betrokkenheid en pastorale zorg vormt het hart van onze gemeenschap. Ondersteuning op deze terreinen maakt ons (samen) sterk.

De vieringen

Op dit moment zijn er naast de gewone diensten in de verschillende vermaningen af en toe bijzondere samenkomsten, die aandacht van buiten trekken, zoals de dienst op kerstavond in Krommenie en de Palmpaasdienst. Ook bij de diensten in Wormer in het najaar van 2018 hebben we geprobeerd meer interactie te organiseren. Verder vergroot het Broedhuis de betrokkenheid bij de inhoud van de dienst. Ook zou hetgeen wat er in de wereld en de streek om ons heen gebeurt op de zondagmorgen meer aandacht mogen krijgen. Meer dan met woorden zou er ook gebruik moeten worden gemaakt van beeld. Vernieuwing en het vergroten van de aantrekkingskracht zijn belangrijke wensen die steeds klinken als het om de zondagse vieringen gaat. De rol van liturg, zoals die nu in Krommenie in de praktijk bestaat, zal verder ontwikkeld moeten worden.

Onderlinge zorg

Op dit moment wordt de pastorale zorg veelal door de vrijgestelde pastor verleend. Daarnaast is er in de gemeenten een netwerk van mensen die een signalerende functie hebben. Veel bijeenkomsten hebben naast een inhoudelijk ook een sociaal karakter. Een niet onbelangrijk deel van de zondagse viering is het samen koffie/thee drinken.

Om deze taak, het omzien naar elkaar, binnen de gemeente beter en misschien professioneler te laten verlopen is een goede afstemming tussen de bezoeken van de pastor en de bezoeken van de vrijwillige bezoekers gewenst. Pastor en vrijwilligers kunnen elkaar ondersteunen en aanvullen. Het doel hiervan is dat ieder gemeentelid geregeld vanuit de gemeente wordt bezocht en wij in geval van nood elkaar adequaat kunnen ondersteunen. Om het onderling contact verder te bevorderen zouden er per wijk of regio groot huisbezoek kunnen worden georganiseerd. Binnen onze gemeenten zijn tal van andere activiteiten die ook bijdragen aan de cohesie van onze gemeenten, zoals de zusterkring. Ook een boeken- of

poëzie-club zou daaraan kunnen bijdragen. Bij al de momenten van ontmoeting is er gelegenheid voor onderlinge zorg en bemoediging. Waar dat nodig is kunnen signalen worden doorgegeven aan de professionele pastor.

Actiepunten

- Zoeken naar nieuwe wegen om interactie binnen de vieringen te bevorderen
- Opzetten van een training voor liturgen
- Naast het gebruikelijke stramien ook andere vormen van dienst ontwikkelen, Preek van de leek, Poëziedienst, een dienst grootouders en kleinkinderen
- Professionalisering van de organisatie van het huisbezoek
- Bij andere vormen van sociaal contact binnen de gemeente steeds oog hebben voor de ander

Uitwerking cluster 2: Activiteiten naar binnen en naar buiten

Onze ambitie verwoordt dat wij als gemeente samen willen zoeken naar verdieping van ons geloof vanuit ons gevoel en ons verstand. Voorts dat wij in gesprek willen gaan met de samenleving opdat de gemeente een plek mag zijn om te schuilen en op verhaal te komen waar ieder de vrijheid heeft haar of zijn geloof persoonlijk te formuleren.

Deze ambitie mondt uit in een aantal activiteiten die deze vorming, belangstelling en verbondenheid ondersteunen. Hoewel deze activiteiten worden opgezet met het oog op onze gemeenteleden zijn anderen van harte welkom om hieraan deel te nemen. Opdat wij ook op deze wijze een gastvrije en open gemeente zijn.

De kosten

De activiteiten zijn in principe kostendekkend, er kan een vrijwillige bijdrage worden gevraagd voor materialen, koffie en thee. Kosten mogen geen drempel opwerpen. Er is jaarlijks een budget om deze activiteiten te ondernemen. Daarbij kunnen zo nodig mensen van buiten worden ingehuurd. De gemeentes zeggen toe om de benodigde ruimtes gratis ter beschikking te stellen.

Het aanbod

Momenteel (2019) kennen we: een koor, zusterkring, twee leesgroepen, jaarlijks een bijbelleerhuis, jaarlijks een mystiek leerhuis, film en dinerclub, woensdagse koffie inloop, gesprek in de pastorie, broedhuis, quiltgroep, een startzondag, deelname aan het Vermaningspad en incidentele lezingen/activiteiten.

Suggesties voor aanvulling: ook een gespreksgroep met eten in Zaandam, een gemeentedag in Schoorl, Samen naar stad of musea, spelletjesmiddag en mandala kleuren.

Suggesties om samen met andere kerken (oecumenisch) te organiseren: Taizé vieringen, zincafé, lezingen met grotere namen en vesperdiensten

Suggestie om gezamenlijk naar grotere evenementen elders te gaan: symposia van de ADS, historische kring e.a.

De spreiding van de activiteiten over de dag en de avond vraagt aandacht.

Het aanbod van anderen

De kerken om ons heen hebben veel soortgelijk aanbod. Het aanbod van Koog staat in onze gezamenlijke folder. Ook lokaal is er veel aanbod van onze zusterkerken. Suggestie is om hier meer gebruik van te maken en elkaar hierop te attenderen, dan wel om samen hierheen te gaan ofwel meer samen met onze zusterkerken te organiseren.

Publiciteit

Momenteel via de website, elektronische nieuwsbrief, het gemeenteblad MennoZaaM, de voorjaars- en najaarsfolders, en zo mogelijk een artikel in de krant. Suggestie is om ook affiches en aankondigingen op de prikborden te hangen in de Vermaningen, de Vertoeving te Zaandam en elders. En de folders nog meer bij andere kerken te verspreiden.

Vervoer

Het vervoer van gemeenteleden naar bijeenkomsten en diensten mag nog iets laagdrempeliger geregeld worden. Het 'samen ergens heen gaan', bv een lezing elders, mag meer ondersteund worden. Er was een suggestie om samen met andere kerken een busje te organiseren.

Samenvatting van actiepunten van cluster 2:

1. Activiteiten uitbouwen naar de behoefte van onze gemeenteleden
2. Activiteiten van onze zusterkerken meer in beeld brengen en meer (laten) bezoeken
3. Gezamenlijk met onze zusterkerken (grotere) activiteiten mee- organiseren
4. Vervoer naar de activiteiten laagdrempeliger maken
5. Publiciteit naar buiten toe verder uitbouwen

Uitwerking cluster 3: Onze bijdrage aan de Zaanse Gemeenschap

Hoe kunnen de doopsgezinde Gemeenten (nog) een bijdrage leveren aan de Zaanse gemeenschap?

- Samenvattend op grond van alle ideeën en voorstellen die bij de vertoeving over dit onderwerp naar voren kwamen betekent dit dat we moeten streven naar de gemeente(n) als **pioniersplaats(en)** waar geëxperimenteerd wordt in andere/nieuwe vormen van plaatsen van zingeving, samenwerking met anderen en activiteiten (die niet direct gericht zijn op de eigen Doopsgezinde Gemeenten).
- Belangrijk daarbij zal zijn – en dat zal een zaak van voortdurende discussie zijn - **wat de grenzen zijn van de activiteiten**: worden die bepaald door de eigen religieuze identiteit (doopsgezind vrijzinnig geluid in de Zaanstreek), door grote woorden als

solidariteit, sociale betrokkenheid, vrede, ecologie (etc.) of nog weer door praktische overwegingen?

In de discussies kwam naar voren dat de **gebouwen** belangrijk zijn. Hoe zetten we die in?

- Openstellen voor bezinning?
- Nadruk op culturele activiteiten?

Belangrijk werd ook de **samenwerking met anderen** gevonden: we dienen te streven naar **oecumenische** samenwerkingsverbanden, overleg met **andere godsdiensten**, meedoen met activiteiten op het gebied van oecumene e.d. Vermeden dient te worden dat we op ons zelf proberen het “wiel” uit te vinden.

Ook bij het aangaan van samenwerkingsverbanden dient de vraag voorop te staan: welke grenzen moeten daar getrokken worden. Welke criteria gelden?

De nieuw aangestelde(n) moeten de vrijheid krijgen de pioniersplek(ken) zelf in te vullen in goed overleg met het beleidsteam.

Achterliggende structuur en afspraken

Algemeen kader

Het gezamenlijke beleid wordt in handen gelegd van een op te richten beleidsteam. Dit team 'staat' namens de drie gemeenten voor de uitvoering van het beleid zoals hierboven omschreven, alsmede voor de begeleiding van de beroepskrachten. De afzonderlijke gemeenten blijven bestaan en zorgen voor de randvoorwaarden en de gebouwen.

De beroepskrachten

Deze zijn in dienst van de ADS dan wel het IDGP. Zij worden gedetacheerd in de Zaanstreek onder verantwoordelijkheid van het beleidsteam.

Het beleidsteam: samenstelling

Het beleidsteam bestaat uit zes tot acht personen uit onze gemeenten en van daarbuiten. Één van de leden wordt namens de ADS aangesteld. De leden hebben affiniteit met het Doopsgezinde gedachtegoed en worden geworven met het oog op hun kwaliteiten ten aanzien van de inhoud van de clusters in het beleidsplan. Zij zijn niet in directe zin de vertegenwoordigers van 'hun' gemeente. De leden worden steeds bij de jaarlijkse algemene en gezamenlijke vergadering in november voor het volgende jaar aangesteld.

Het beleidsteam: taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van het uitvoeren van het beleid

Het beleidsteam is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleidsplan. Zij legt hiervoor jaarlijks in november verantwoording af aan een gezamenlijke ledenvergadering van de betrokken gemeenten. Op deze vergadering wordt tevens de begroting van de benodigde financiën voor de activiteiten van het komende jaar behandeld en wordt de samenstelling van het beleidsteam voor het komende jaar bepaald.

De Kerkenraden ontvangen tussentijds de verslagen van het beleidsteam om goed op de hoogte te blijven. Bij belangrijke tussentijdse besluiten van het beleidsteam worden de kerkenraden geconsulteerd. Ook kan een extra algemene vergadering met de leden van de betrokken gemeenten belegd.

Het beleidsteam: taken en verantwoordelijkheden ten aanzien van de beroepskrachten

Het beleidsteam is namens de betrokken gemeentes verantwoordelijk voor de randvoorwaarden van de aanstelling van de gedetacheerde beroepskrachten, alsmede voor het contact met de ADS hieromtrent.

De toezegging van de drie gemeenten

De gemeenten doen een toezegging *voor de duur van het beleidsplan* om:

1. Garant te staan voor de benodigde financiën voor de beroepskrachten en de betalingen hiervan aan de ADS. (Inclusief de beroepskosten, scholing e.a.)
2. Garant te staan voor de middelen en de overige kosten die benodigd zijn voor de uitvoering van het pastoraat conform de jaarbegrotingen van het beleidsteam.
3. Het ter beschikking stellen van de Vermaningen en bijbehorende ruimtes voor activiteiten, kerkdiensten en bijeenkomsten in de geest van het beleidsplan

De gemeenten borgen de continuïteit van de toezeggingen zoals hierboven omschreven.
(Ook als zij gedurende de termijn worden opgeheven of fuseren.)
Voor de borging is het belangrijk dat de deelnemende gemeenten beschikken over een
reglementair functionerende kerkenraad.